

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

GROEIEN ALS EEN PALMBOOM

De rechtvaardige zal groeien als een palmboom.
Psalm 92 : 13a

In vers 8 wordt ons van de goddelozen gesproken, dat ze groeien als het kruid, d.w.z. zeer voorspoedig, iets dat welig en vanzelf groeit, maar geen nut doet. Daarentegen, de rechtvaardige zal groeien als een palmboom. Een rechtvaardige. Wat is dat en wie is rechtvaardig? Eenmaal in de staat der rechtheid was de mens rechtvaardig, hij vertoonde het beeld van zijn Schepper. Hij bezat een inklevende gerechtigheid. Doch van diezelfde mens geldt het thans: er is niemand die goed doet, ook niet één.

Daar is niemand rechtvaardig. Ze hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods.

Doch eeuwig onbegrijpelijk wonder, er is er Eén Wiens heilige voeten deze gevloekte aarde betreden hebben. Jezus de Rechtvaardige. En van Hem geldt het: door Zijn kennis zal Mijn Knecht de Rechtvaardige velen rechtvaardigen, en: Maar in de Heere zullen zich beroemen en gerechtvaardigd worden het ganse zaad Israëls. Dit sluit uit alle gerechtigheid aan de zijde van het schepsel, sluit ook uit alle rechtvaardigheid uit de wet. Het zijn dezulken, die door het geloof in Christus gerechtvaardigd zijn, die ingeleid zijn in Christus.

Hier hebben we te letten op hetgeen Christus voor hen gedaan heeft. Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid is de grondslag van hun gerechtigheid voor God.

Die weldaden zijn hun geschenken. En daar hebben ze naar de mate van hun geloof het gevoel en de troost van. Maar dezulken ontvangen ook een vernieuwd grondbeginsel uit God, waardoor ze een hartelijke lust ontvangen tot alle gerechtigheid.

De rechtvaardiging in Christus is de grond. De heiligmaking de vrucht, die op deze grond groeit. En de wortel der zaak is liefde. De Heere noemt ze in Zijn Woord rechtvaardigen, maar ze noemen zichzelf in de weg der ontdekking zondaren, schuldenaren, onrein zijn en blijven ze in zichzelf.

Jozua stond voor de Engel in vuile klederen. Asaf in het heiligdom noemt zich een groot beest. Paulus: ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?

Doch rechtvaardig zijn ze, aangemerkt in de alwaardige gerechtigheid in Christus, vrijgesproken en verlost van de vervolgingen der wet, en ontvangen een toegerekende gerechtigheid. Voor hen geldt het nu en voor allen, die een even dierbaar geloof met hen hebben, zelfs voor de kleinste en zwakste in het geloof, deze rijke belofte: „De rechtvaardige zal groeien als een palmboom”. De palmboom is bij ons niet bekend, althans hij groeit niet in onze noordwestelijke landen. In het zuiden hoort deze boom thuis. Toen ik in het zuiden van Californië was, heb ik ze in menigte gezien. Oudtijds waren er vele in Palestina. Jericho werd genoemd de Palmstad,

vanwege de vele palmen, die er groeiden. In Arabië komt hij veelvuldig voor.

Hoe groeit dan deze boom, dat de rechtvaardige in de Heilige Schrift met een palmboom vergeleken wordt? Laat ons dat zien. De palmboom groeit in de woestijn. Voorwaar, de aarde is voor de gelovigen vaak een woestijn. Hoe meer genade, hoe meer geloof, des te losser worden ze van deze aarde en wereld. Immers voor het geloof is deze aarde niet dan een huilende wildernis.

Meen echter niet, dat het altoos zo gesteld is. Ach, deze aarde met haar goederen en bekoorlijkheden trekt met duizend zelen. Wat een verachtering in de genade, hoe ver van huis kunnen ze zijn. Als de natuur en oude mens de overhand heeft, dan is het zo: God mag de hemel wel houden als Hij hun de aarde maar laat.

Doch waar het geloof door de liefde werkende weer opveert en levendig wordt, daar zuchten ze onder hun aardse gezindheid, dan komen ze weer in de laagte en hoe lager, hoe dichter bij de hemel. En zeggen ze wel eens met Van Alphen:

Wijk werelds gewemel,
Ik reis naar de hemel.
Laat 's werelds gedruis
Mijn voet niet verslappen.
Nog weinige stappen
En dan ben ik thuis.

De palmboom groeit alleen uit de kern, geen zijscheuten of loten. Zo ook de rechtvaardige. Hij heeft zijn geloof en leven niet uit de tweede hand maar uit de kern. Velen schijnen blad en vrucht te dragen, maar het zijn niets dan dode kerkvormen, de kern wordt gemist. Hij groeit langzaam, zo ook de gelovigen. Daar zijn de eerste beginselen des levens, daar is een wezen des geloofs, hetwelk bestaat in toevlucht nemen tot Christus, maar daar kan ook zijn een verzekerd vertrouwen of wel het welwezen des geloofs. Daarom zegt de apostel: wast dan op in de genade en kennis van onze Heere Jezus Christus.

Hij groeit in hete en verzengende lucht. Welke boze en verdervende winden teisteren hem vaak. Wat al verzoeken, denk aan Job, Jeremia, Asaf, David enz. Wat al aanvechtingen, als deze: als God met je begonnen was, zoudt ge van die of die zonde geen last meer hebben. Als er een werk van vrije genade in je was, dan zouden je bange verzuchtingen allang verhoord zijn, bezie je weg, je vindt het niet bij Gods volk en ook niet in de Bijbel. Zodat hun ziel wel eens moede is van de doodsslagers en met David zegt: duizend zorgen, duizend doden, kwelen mijn angstvallig hart. Vervolgens, zijn wortels slaan diep in de bodem. Hij staat in het zand der woestijn, maar het zand is zijn voedsel niet. Doch heel diep in de grond liggen de fijne worteltjes in het water. Zo ook de rechtvaardige. Hij heeft door de aardlaag van verdorvenheden, verzoeken en zelfveroor-

VAN DE ADMINISTRATIE

Hoewel wij dankbaar zijn, dat verschillende abonnees op ons verzoek gunstig reageerden, toch bleven er nog achter om het abonnementsgeld te betalen; zij kunnen thans binnenkort een herinneringskaart verwachten, daar de termijn die wij stelden n.l. 15 okt. voorbij is. Dat het ons verdrietig is, hier steeds over te moeten schrijven, zult u kunnen verstaan. Ons werk zou heel wat verlicht kunnen worden, wanneer allen op tijd betaalden. Nogmaals een beroep op aller medewerking. Tot blijdschap stemt het ons, dat ons blad steeds meer bekendheid krijgt, weer mochten wij zeven nieuwe abonnees noteren, terwijl wij aan giften f 66,50 ontvingen. Dat vele abonnees hun ongenoegen uiten omdat zij ons blad steeds te laat ontvangen, kunnen wij begrijpen. Dit geschiedt geheel buiten ons om. Wij zullen nogmaals daarop attenderen. Bewaar het Pand blijven wij in uw aller belangstelling aanbevelen. Ons gironummer is 704350 t.n.a. Adm. Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

Ds. C. SMITS

Het doet ons goed, dat we weer een meditatie van Ds. Smits konden plaatsen. Al is hij ver van ons verwijderd, hij vergeet ons niet en blijft van tijd tot tijd zorgen voor een meditatie voor ons blad.

Ds. Smits schreef ons o.a. het volgende:

Wij maken het nog wel. We leven nog. Ik schrijf dit bijzonder, omdat we een auto-ongeluk gehad hebben. We reden naar Grand Rapids. Ik zat naast een diaken van mij, met wiens auto we daar naar toe gingen. Ik zelf reed dus niet. Op kruising een bocht. Mijn vrouw en ik naar 't ziekenhuis, maar alles is meegevalen. We konden dezelfde dag nog doorkrijden, nadat de auto, erg in elkaar, weer rijdbaar gemaakt was. Ja, we zijn ieder ogenblik in gevaar. Tot zover Ds. Smits. Inderdaad, we zijn elk ogenblik in gevaar. Maar de Heere toonde weer te willen sparen en omringen. We hopen van harte, dat de Heere hem en zijn vrouw ook verder in alle opzichten in Zijn gunst moge gedenken. Ds. Smits verzocht ons de groeten aan zijn vrienden over te brengen. Op deze wijze willen we aan dit verzoek voldoen.

B.

deling zijn wortels der genade diep ingeslagen in het onzichtbare, de gerechtigheid van Christus, dat is zijn levenskracht.

De palmboom groeit recht op naar boven. Als er gevreesd wordt, dat hij scheef groeit, dan komt er een zware steen aan de ene zijde of in de kruin te hangen. Gods kinderen groeien ook wel eens scheef. Dan krijgen ze soms een zware steen van beproeving, zo ook Paulus: opdat ik mij niet zou verheffen. Opdat deze palmboom zich niet zou verheffen. Hij kreeg het dus te voren al, wat een genade, om die man te bewaren voor zelfverheffing. Zo is mij gegeven een doorn in het vlees, n.l. een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou. Ze roemen daarom niet in hun sterkte, maar in hun zwakheden.

De palmboom is schoon, vruchtbaar en nuttig. De kerk is schoon in de ogen des Heeren, omdat Christus schoon is en Zijn gerechtigheid legt op die kerk. Uw vrucht wordt uit Mij gevonden. Geheel zijt gij schoon en daar is geen gebrek aan u. En Paulus zegt: Gij zijt volmaakt in Hem. Vruchtbaar en nuttig mogen ze wel eens zijn voor anderen.

Eenmaal zal de palmboom volgroeid zijn, als hij straks uit de woestijn zal overgeplant zijn in hemelse bodem: „Die in het huis des Heeren geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods”.

Daar toch zal hij voor eeuwig uit de Bronader worden gedrenkt. En geldt het hier reeds: Hij groeit zelfs op in ramp en tegenspoed, straks zal het zijn: „door 't Godd'lijk oog belonkt, weer met uw schoonheid pralen!”

Clifton Smits

De Christinnereis is voor jong en oud

44.

Blijkbaar is satan boos op zijn stad IJdelheid en begrijpelijk, want haar ijver voor zijn naam en zaak is er niet op vooruitgegaan. Bij de martelaarspaal van Getrouw was haar vijandschap tegen de naam en zaak des Heeren tot op zijn hoogtepunt gekomen. Maar sindsdien is zij in de uitleving van haar vijandschap verzwakt en daarom moet de stad gestraft worden. Daar is een heel gezelschap pelgrims in de stad gekomen, hebben feestvreugde bedreven en niet één van hen is verklaagd bij de rechter. Vandaar zijn woede tegen haar.

Maar gelukkig, de stad zelf ziet dat nog niet in, weet momenteel nog niet uit welke hoek de wind der verschrikking waait. Doch in het huis van Mnason heeft men hierin door een vruchtbare bespreking klaarheid verkregen. Allen waren er van overtuigd dat op het monster der ongerechtigheid een aanval be- raamd moest worden om erger te voorkomen. Nu vormen Stoutmoedig, Ingetogen, Heiligman, Leugenhater en Boetvaardig een uitgelezen bende van dapperen, en zij trokken welgewapend ten strijde. Al spoedig kwam het monster ziedende van woede op hen af, maar de helden hielden zo moedig stand, dat het, ziende dat zij niet terugdeinsden, telkens meer verslapte in zijn aanvallen, en zich ten slotte, uit vele wonden bloedende, in zijn hol terugtrok.

Gelukkig, in de naam des Heeren mocht deze kleine Gideonsbende het monster weerstaan. En vanwege zijn bloedende wonden trok hij zich terug in zijn hol om daar verlichting van zijn smart en genezing van zijn wonden te verkrijgen door het gebruik van de middelen uit zijn helse apothekerskokerij.

Deze heldenfeiten maakten dat Stoutmoedig en zijn helpers een goede naam verkregen in de stad, zodat velen, die zich niets bekommerden om hun inzichten, toch met een zekere eerbied van hun daden gewaagden, en hun geen leed meer durfden toebrengen. Doch altijd waren er enkele ondankbaren, te verblind om iets goeds te kunnen opmerken, en dezen bleven steeds met minachting van de dapperheid van de pelgrims spreken.

Eindelijk kwam het tijdstip voor de afreis bepaald. Nog eens werden de vrienden uitgenodigd voor de laatste maal zich te verenigen, om elkaar in het gebed de Heere op te dragen. En velen brachten van het hunne om de pelgrims te dienen met hun goederen. Daarop vervolgden zij hun weg, door de vrienden nog een eindweegs begeleid. Op het punt gekomen waar de laatsten terugkeerden, bevelen zij elkander verder God en Zijn genade en ver- trokken.

Toen de pelgrims eindelijk alleen weer op weg waren, bezochten zij eerst nog de plaats waar Getrouw de marteldood had ondergaan. Ook daar knielden zij neer en dankten de Heere, die hem verwaardigd had zijn kruis Hem ten einde toe standvastig na te dragen, zodat zij zich opnieuw de Heere toewijden.

Nog geruime tijd spraken zij samen over de Pelgrim en Getrouw, en hoe heerlijk het voor de Pelgrim moest geweest zijn toen hij in plaats van Getrouw weer een nieuwe reisge- noot kreeg in Hoop.

't Was voor dit pelgrimsgezelschap een histo- rische plaats waar het gedenkteken van ge- loofstrouw tot in de dood bleef schitteren, want het werd door de Heere in stand ge- houden. Dit heerlijke woord: „Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft”, klonk hun als 't ware door alles heen in de oren tot versterking.

Eindelijk kwamen zij bij de heuvel Winstbejag, waar de zilvermijn was, die Demas aftrok van de pelgrimreis, en waar waarschijnlijk ook Bij- oogmerk is omgekomen. Maar toen zij bij het oude gedenkteken gekomen waren, dat tegen- over de heuvel Winstbejag stond, te weten de zoutpilaar, die ook bij Sodom en de Dode Zee had gestaan, verwonderden zij zich evenals voorheen ook de Pelgrim, dat mensen van die kennis en dat kloek verstand, zo verblind waren om hier zijwaarts te gaan. Maar zij over- legden dat onze natuur geen rekening houdt

met de ongelukken, die anderen zijn over- komen, vooral wanneer datgene, waarop zij het oog vestigden, aantrekkelijk is voor het dwaze oog. Ik zag nu, dat zij voortgingen tot zij kwamen aan de rivier, die aan deze zijde der Liefelijke Bergen is.

Het past ons altijd weer de Heere een oot- moedige dankzegging te doen door alles te hebben in Hem, zodat er geen plaats is voor de heuvel Winstbejag om die te begeren. Want dan gaan wij des te meer woekeren met de talenten ons door de Heere geschonken, om Hem bij Zijn komst met vreugde te begroeten. Ik zag nu in mijn droom hoe zij langs de oevers der rivier wandelden, onder de heer- lijke bomen, wier bladeren genezing bieden voor zwakte en kwalen, en waarbij zij zich nu en dan mochten neervlijen in de altijd groene weiden.

Hier te mogen vertoeven in het geloof is tot uw verwondering, om er door geleid te worden tot het aanbidden van de Heere in Zijn Goddelijke trouw en Vaderlijke zorgen. Het is een gaan in de rust, een voorsmaak van de eeuwige zaligheid.

Zo werd hun aandacht getrokken door een schaapskooi, die gebouwd was voor de lam- meren der kudde. Een man hield daarbij de wacht en zo dikwijls er één afdoelde, volgde hij het en droeg het in zijn armen naar de kudde terug. Nu wees Christinne haar dochters op de Goede Herder, aan Wiens zorg zij later, moeders zijnde, ook haar jonge kinderen zouden mogen toevertrouwen. „Deze”, sprak zij, „zal het verlorene zoeken, en de zwakken en zogenden zal Hij zachtken- leiden”.

Hoe dierbaar toch is het gelovig en geestelijk kennen van de Goede Herder in het luisteren naar Zijn stem om Hem te volgen met de er- varing dat Hij ons kent.

Zo gingen zij verder en nu kwamen de pelgrims aan het punt, waar de Pelgrim en Hoop verlost waren om van de rechte weg af te gaan, zodat zij bij de reus Wanhoop waren terecht gekomen.

Daar zij een man als Stoutmoedig tot leids- man en gids hadden, beraadslaagden zij of zij geen verenigde aanval zouden kunnen doen op het kasteel Twijfel, ten einde pelgrims die daar misschien opgesloten konden zijn, te be- vrijden. Enkelen, en vooral de vrouwen meenden, dat men zich niet ongeroepen in ge- vaar mocht begeven, maar na veel ernstig over- leg werd eindelijk besloten, dat de dappersten een aanval zouden wagen. De vrouwen zouden achterblijven in gezelschap van Kleinmoedig en Lichtvertraagd, en de wacht houden tot de aanvallers terugkeerden, want al woonde reus Wanhoop ook nog zo dichtbij, indien zij slechts op de weg bleven, zou „een klein jongske hen kunnen hoeden”.

Dat Kleinmoedig en Lichtvertraagd er zich niet in geefend hebben aanvallend te werk te gaan om met de vijand af te rekenen, is ons bekend en daarom werden zij er ook niet toe aangespoord deel te nemen aan deze, we zouden haast zeggen, levensgevaarlijke aanval. Onder de leiding van Stoutmoedig kwamen deze mannen zich te verstouten om over te gaan tot een aanval waarvan in de geschiedenis van de pelgrims er niet veel bekend zijn. Met reus Wanhoop hebben we wel terdege rekening te houden, want om zijn leven te redden deinst hij voor de vreselijkste wan- hoopsdaden niet terug.

Maar wat zou nu toch wel de oorzaak geweest zijn dat een held als de Pelgrim en een man van stavast als Getrouw, zich niet kwamen te verstouten tegenover deze geweldige reus? Zij hadden zich toch wel tegenover hem kunnen verdedigen en zie zij gingen als 't ware zo gedwee mogelijk met hem mee.

Wel, de oorzaak daarvan ligt in het innerlijk leven van die mannen. Stoutmoedig en zijn mannen waren gehoorzaam, stonden met een vrije consciëntie tegenover de Heere. En ge- loofsgehoorzaamheid staalt en sterkt het hart in de strijd. Maar de Pelgrim was met zijn vriend Getrouw in ongehoorzaamheid en ge-

makzucht geweken van het rechte spoor, en daarin werden zij veroordeeld. En als het hart ons veroordeelt dan hebben we geen vrij- moedigheid tot God, zodat het vertrouwen op Hem en het aangrijpen van Zijn sterkte gemist wordt. En dan komen wij met trage handen en slappe knieën te staan tegenover het ongeloof. De spierkracht van het geloof hebben wij nodig om met vaardige handen en stevige knieën de vijand aan te vallen. Een heilige spierkracht die het hart alleen in de weg van geloofsgehoorzaamheid bekomt. 't Was de achterblijvenden dan ook met kracht en klem op het hart gebonden te blijven op de weg der gehoorzaamheid, want dan zijn wij veilig in de Heere.

Nijkerk

R. Kok.

Een 80-jarige

Op 13 oktober jl bereikte ons gewaardeerde redaktielid Ds. R. Kok te Nijkerk de 80-jarige leeftijd. Hij behoort nu tot de zeer sterken. We hadden graag in het vorige nummer hier- van melding gemaakt, maar op uitdrukkelijk verzoek van Ds. Kok hebben we dat niet ge- daan. We kunnen echter niet nalaten in dit nummer even aandacht aan dit feit te schenken. Het gebeurt niet vaak, dat een dienaar des Woords deze leeftijd in gezond- heid bereikt en nog in de actieve dienst werk- zaam kan wijn. Dat is met onze broeder het geval.

Het levensleed is hem niet gespaard. Hij heeft midden in de kerkelijke strijd gestaan. Hij mag met Paulus wel zeggen: door de genade Gods ben ik, dat ik ben.

Ds. Kok werd te Honkoop geboren. Op 5 september 1915 werd hij predikant te Aagte- kerke. In juli 1925 vertrok hij naar Gouda en in maart 1930 naar Veenendaal. Daar kwam hij na kerkelijke strijd op 9 oktober 1956 met zijn gemeente tot onze kerken over. In oktober 1958 vertrok hij naar Ede, in april 1962 naar Alphen aan den Rijn, in maart 1966 naar Ameide en in juli 1968 naar zijn tegenwoordige gemeente Nijkerk.

Zijn 55-jarige ambtsbediening heeft hij in alle stilte met zijn vrouw, die hem trouw ter zijde staat, herdacht.

Van ganser harte hopen we, dat de Heere hem en zijn vrouw nog wat wil sparen voor elkaar en voor de hunnen, voor de kerk in het alge- meen en voor allen, die in bijzondere zin aan hem verbonden zijn.

De Heere bevestigte ook in het leven van Ds. en mevr. Kok wat we lezen in Psalm 92 : 15 en 16: In de grijze ouderdom zullen zij nog vruchten dragen, zij zullen vet en groen zijn, om te verkondigen, dat de Heere recht is, Hij is mijn Rotssteen en in Hem is geen onrecht.

Namens de redactie,

Ds. G. Blom.

**Bewaar het Pand
in ieders hand**

HET LIED IN DE EREDIENST

Ik wil nog even wijzen op de brochure van Ds. M. C. Tanis, die onder bovengenoemde titel verschenen is. Er zijn al honderden exem- plaren verzonden. Maar er is nog voorraad. Zo nodig wordt er een tweede druk verzorgd. Het gaat om een belangrijke zaak. De brochure geeft goede voorlichting omtrent de wenselijk- heid of niet-wenselijkheid van een nieuwe psalmberijming.

U kunt de brochure bestellen door over- making van f 1,60 per exemplaar op post- rekening no. 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk.

We hebben met voldoening gemerkt, dat in verschillende kerkelijke bladen de aandacht op deze brochure gevestigd is. Hartelijk dank voor deze medewerking.

B

DE NAMEN VAN DE MIDDELAAR (vervolg)

De naam Heere

Deze naam draagt de Middelaar; „Jezus Christus, onze Heere” belijdt onze apostolische belijdenis, de twaalf artikelen.

Christus draagt deze naam als ook waarachtig God zijnde. Ze heeft dezelfde betekenis als „Jehova” — „Ik zal zijn, Die Ik zijn zal”. In Jeremia 23 : 16 wordt Christus genoemd: „De HEERE onze Gerechtigheid”. Dus ook als MIDDELAAR draagt Christus deze naam.

In het Grieks luidt deze naam: Kurios, d.i. Heere, in de betekenis van: Beschikker, Heerser.

Christus heeft deze naam ontvangen van de Vader. In Hand. 2 : 36 staat: „Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk deze Jezus, Die gij gekruisigd hebt”. Deze naam Kurios, Heere, heeft de Middelaar ontvangen vanwege het „beschikkingsrecht”, dat Hij verkregen heeft over Zijn volk en kerk, ja, over hemel en aarde! Dit lezen we in Fil. 2 : 9-11: „Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is, opdat in de naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel zijn, en die op de aarde zijn, en die onder de aarde zijn; en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods des Vaders”.

Het is dus de autoriteit, waarmee Christus bekleed is en die Hem als loon op Zijn Middelaarswerk is toegekend van de Vader.

Er was werkelijk geloofsmoed toe nodig voor de apostelen, als eenvoudige mensen, als vissermannen, om met de verkondiging van die Naam de wereld in te gaan. Want ook de keizers droegen die naam. Ze werden als godenzonen vereerd. Denk maar aan keizer Augustus o.a.

Het was geen wonder toen de apostelen verkondigden, dat „Jezus van Nazareth” is de Heere, de Kurios, dat men hiertegen in verzet kwam en dat de vervolging niet uitbleef.

Vandaar dat de apostel schrijft in 1 Kor. 12 : 3: „En niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn dan door de Heilige Geest”.

Zo heeft dus de Middelaar het beschikkingsrecht gekregen van de Vader, en wel door „koping” en door „verlossing”.

Door koping!

„Sion zal door recht verlost worden”.

Gods kinderen zijn van nature het eigendom van de duivel vanwege de bondsbreuk in het paradijs. Zouden zij dus het eigendom kunnen worden van Christus, dan moest eerst het recht zijn loop hebben. Want door de zonde zijn Gods deugden geschonden. Daarom moest voor de zonde betaald worden, aan de gerechtigheid Gods genoeg gedaan.

En wie zou die prijs kunnen opbrengen? „Niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen: hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven”, zo lezen we in Psalm 49 : 8. Zie ook Jesaja 59 : 16.

Alleen Christus kon deze prijs betalen, namelijk door Zijn dierbaar bloed!

En op grond van Zijn bloed heeft Jezus de Zijnen vrijgekocht en is Hem daarom het beschikkingsrecht gegeven.

Nu kan satan geen aanklachten meer richten ten opzichte van Gods kinderen. Maar ook geen wet kan hen meer verdoemen, zoals Luther uitriep.

De troost hieruit wordt in de weg der ontdekking en ontgronding, door het geloof, genoten. Wat is er dan een rijke stof tot verwondering en aanbidding! Hoe dierbaar en groot wordt dan die naam „Heere” van de Middelaar! Ook voor u?

De tweede zegen van dit beschikkingsrecht is: de verlossing.

We zien dit ook in zondag 1 zo kostelijk verklaard. „Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij van alle heerschappij des duivels verlost heeft”.

Deze verlossing heeft Christus aangebracht. Hij heeft de overheden en machten uitgetogen en die in het openbaar tentoongesteld en heeft over hen door het kruis getriomfeerd (Kol. 2 : 15).

Christus is in het huis van de sterke ingegaan en heeft hem gebonden, zijn vaten ontroofd hebbende (Mark. 3 : 27).

Satan was de „overste van deze wereld”, zoals Christus hem noemde. Maar hij is overwonnen. En mede op grond van de genoegdoening door Christus is hem zijn recht ontgenomen op degenen, die Hem gegeven zijn van de Vader. Daarom moet ook satan zijn prooi loslaten, wanneer Christus door Zijn Woord en Geest zondaren trekt uit de macht van duivel en zonde en hen tot Zijn eigendom maakt. Hij is de Heere, Die „alle macht heeft verkregen over hemel en aarde”.

Wie is uw Heere?

Nog de vorst der duisternis? Wat erg! Want de dienst van de duivel is een harde dienst, waarin hij de mensen wegleidt als schapen ter slachting!

De dienst van Christus, van die almachtige en genadige Heere, is daartegenover een „liefdedienst”. Zijn juk is zacht en Zijn last is licht. Die in Zijn dienst zijn gebracht mogen instemmen met de dichter:

Wat vreë heeft elk, die Uwe wet bemint,
Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten.
Ik, Heer, die al mijn blijdschap in U vindt
Hoop op Uw heil met al Uw gunstgenoten.
’k Doe Uw geboën oprecht en welgezind,
Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten!

Kent u dit?

Och, dat we die Heere nog te voet leren vallen en aan Hem en aan Zijn dienst nog verbonden mogen worden, voor het eerst of bij vernieuwing!

Zalig die door het onderwijs naar zondag 5 en 6 die Middelaar leert kennen in Zijn dierbare namen en het antwoord met de leerling mag geven op de vraag: maar wie is deze Middelaar? „Onze Heere Jezus Christus”!
Urk v.L.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Julie zullen wel nagedacht hebben over het stuk dat we de vorige keer hebben geschreven. Want het is een stuk van gewicht. Het ging over de bewuste en ook onbewuste rechtvaardigmaking.

Wanneer een mens door God wordt wedergeboren dan is hij dus aan Gods kant rechtvaardig, ook al is hij zich dit dan persoonlijk, door het geloof, nog niet bewust.

De andere vraag, die hiermee samenhang, was deze: Kan men van „leven” spreken voor de rechtvaardigmaking?

Ook hier zou ik willen zeggen: Het is maar weer net zoals je het ziet, of van welke kant je de zaak benadert.

Als ik van het standpunt uitga, dat de rechtvaardigmaking of rechtvaardigverklaring, aan Gods kant, samenvalt met de wedergeboorte, dan zeg ik: neen! Vóór de rechtvaardigmaking is er geen leven. Want men is nog niet wedergeboren, men ligt nog dood in de zonden en misdaden. Men mist derhalve nog het leven.

Gaat men er echter van uit dat we slechts van rechtvaardigmaking kunnen spreken, wanneer dit bewust doorleefd wordt, en dat er dan voordien niet van „leven” gesproken kan worden, dan ben ik het daar niet mee eens.

Degenen die dit voorstaan, houden dan alle „zoekende zielen” buiten de zaligheid. Men is dan wel een aardige jongen en een aardig meisje, maar men mist nog „alles”. Het is in feite nog „niets” met hen. Als ze zo sterven gaan ze nog voor eeuwig verloren. Want hun schuld staat nog open. Die is nog niet vergeven. Waar zouden dezulken op willen hopen?

De leiding, die van een dergelijke manier van redeneren uitgaat, is ook misleidend. Zo

worden degenen, die het toch echt om de Heere te doen is, van de kant afgehouden. Men laat ze dan verder maar wat rondspartelen als een drenkeling in het water. Men roept hun hoogstens een paar goede wensen toe, vanaf „het droge” waarop men zelf staat, n.l. dat ze hopen dat het nog eens een keer goed terecht zal komen. Maar dan moet er nog heel wat gebueuren.

Gelukkig zijn zulke „harde heren” en ook „dames” aan het eind in-konsekwent. N.l. als die mensen, die hun hele leven getobd hebben, sterven, zonder ooit tot „de volle ruimte” te zijn gekomen, dan zou men ze „konsekwent” de zaligheid moeten ontzeggen. Want ze zijn nooit gerechtvaardigd. Ze hebben daarom nooit het leven gekend en zijn derhalve verloren. Maar, dat durft men dan niet. Men heeft er dan aan het eind toch nog wel hoop voor. Want, zo redeneert men dan, de kleintjes komen er toch ook. En: De Heere zal toch niet één bidder laten staan. Het kon voor hem of haar daarom nog wel eens meevallen zijn. Nu, dat geloof ik ook wel.

Het is inmiddels maar erg jammer, dat men zo laat tot dit milde oordeel gekomen is en dat men het hele leven diegenen, die van geen rechtvaardigmaking konden spreken, zo hard heeft beoordeeld en vaak ver-oordeeld.

Wat al die uitdrukkingen betreft over bewuste en onbewuste rechtvaardigmaking, alsook: geen leven vóór de rechtvaardigmaking, geloof ik dat er veel begripsverwarring is ontstaan. Men kan die uitdrukkingen wel gebruiken als men ze maar op z’n plaats weet te zetten. Dan levert het geen gevaar op. Wie dan goed onderscheidt, leert goed. Maar dat is nu juist de zaak. Men gebruikt die uitdrukkingen wel, doch men weet eigenlijk niet waar men het over heeft.

Ik ben bang, dat velen ze maar „nazeggen”, zonder dat men verstand van de zaken zelf heeft.

Dus, om de zaken nu goed uit elkaar te houden, men kan spreken van een onbewuste rechtvaardigmaking/rechtvaardigverklaring, als het gaat over de rechtvaardigmaking in de vierschaar — rechtbank — Gods. Het is dan met zulk een zondaar aan Gods kant wel in orde, maar de zondaar is dit zichzelf nog niet bewust. Hij mist derhalve ook de troost, die er in de rechtvaardigmaking, wanneer deze door het geloof beleefd wordt, gelegen is.

Men kan ook spreken van een bewuste rechtvaardigmaking, wanneer men deze door het geloof verstaat, dat men om het bloed van Christus vrijgesproken is van schuld en straf en dat men nu ook om Zijntwil een recht heeft op het eeuwige leven.

Men kan dus ook zeggen dat er vóór de rechtvaardigmaking geen „leven” is, wanneer men dan bedoelt de rechtvaardigmaking in de vierschaar Gods, die plaats heeft bij de wedergeboorte.

Zegt men echter dat er vóór de rechtvaardigmaking in de vierschaar der consciëntie geen „leven” is, dat zijn wij het daar niet mee eens. We geloven ook niet dat dit bijbels is.

Denk b.v. aan die tollenaar uit de gelijkenis. Ik geloof, dat toen deze man met zijn schuld werd bekend gemaakt en hij als een arme zondaar uitgedreven werd naar de tempel, om daar belijdenis van zijn zonden te doen, hij een man geweest is met „leven”. Dat is niet eerst in hem gekomen toen hij vóór in die tempel een oog des geloofs op „het offer” mocht slaan, waardoor hij afging, gerechtvaardigd naar zijn huis.

Nu heeft dit proces zich in het leven van die tollenaar — het is een gelijkenis — wel heel gauw voltrokken.

Daar kan ook een hele tijd tussen liggen. Ik denk b.v. aan Jacob. Wie zal precies zeggen waar „het leven” bij hem begonnen is?

Zat het al in hem toen hij geboren werd en de hiel van zijn broeder vasthield? Hij was tenslotte van eeuwigheid verkoren. Dat leert de H. Schrift duidelijk. Want vóór de kinderen geboren waren, noch iets goeds of iets kwaads gedaan hadden, heeft de Heere gezegd: Jacob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat. Maar

daar wist Jacob natuurlijk niets van af toen hij geboren werd. Dus daar mogen we, als het over een beoordeling van het leven van Jacob gaat, niet van uitgaan.

Daarom vraag ik nogmaals: Zat het al in hem toen hij geboren werd? Werkte God toen al in hem? Of begon dit eerst toen Jacob de eerstgeboortezegen begeerde en deze op alle mogelijke wijze zijn broeder heeft zien te ontfutselen? Natuurlijk, daar zat heel veel verkeerds in die handelwijze van Jacob. Veel moet onvoorwaardelijk worden afgekeurd. Maar als hij zelfs een „vloek” riskeert, om toch de „zegen” maar te hebben, vloeide dit dan bij hem voort alleen uit materiële belangen, of waren de geestelijke belangen de uiteindelijke drijfveren van zijn handelen? Allemaal vragen, die gemakkelijker te stellen zijn dan te beantwoorden.

Zo zouden we natuurlijk door kunnen gaan. Als hij te Bethel zich bevond en daar een Godsontmoeting had in een droom, kunnen we daar zeggen dat „het leven” bij Jacob begonnen is? Of was het toen al in hem aanwezig of is het nog later pas gekomen? Dit is wel zeker: Het was Jacob uiteindelijk, door alles heen, om de Heere te doen. En dat, omdat het de Heere om Jacob te doen was. En toch is eerst te Pniël Jacob „recht” komen te staan voor God. Daar heeft Jacob al zijn schuld beleden. Daar heeft Jacob zijn naam leren spellen. Daar heeft Jacob om een zegen gesmeekt: Heere ik laat u niet gaan, tenzij dat Gij mij zegent. Doch voor dat dit gebeurde, zeide de Heere: Hoe is uw naam? Jacob moest door het spellen van zijn naam aan de weet komen dat hij geen zegen verdiend had, maar wel een vloek, vanwege al zijn listige handelingen. Toen hij zijn naam spelde, is hem, stel ik mij voor, alle moed in de schoenen gezonken. Hoe kon hij, Jacob de bedrieger, op een zegen hopen? Hoe durfde hij, albederver, om een zegen vragen? En toen gebeurde het wonder. Toen het bij Jacob als 't ware niet meer kon, toen zegende de Heere hem aldaar. Niet omdat Jacob dit verdiend had. Integendeel. Maar terwille van Hem, die toen nog in de lendenen van Jacob schuil ging, de Heere Jezus Christus. Die heeft voor hem de vloek gedragen. En daarom kon Jacob te Pniël door de Heere gezegend worden. Hij heeft dit bewust meegemaakt. Hij is daar zelf bij geweest. Hij heeft daar beleefd dat God geen zonde meer in Zijn Jacob zag, omdat Hij ze wilde zien in Jacobs Zoon, de Messias, waarvan hij de belofte met zich meegedragen heeft.

Ik heb dit stukje geschiedenis jullie alleen maar laten horen, om jullie te doen begrijpen, dat het met alle mensen niet op dezelfde wijze er naar toe gaat. Daar is de Heere vrij in. Hij leerde het de moordenaar in een enkel uur. Paulus kwam in drie dagen tot de bewuste wetenschap dat God hem aanzag in Jezus Christus en Die gekruist. Terwijl Jacob, zoals dit wel eens gezegd is, er twintig jaar over heeft moeten doen.

Doch hoe het ook zij, het is wel van betekenis dat ook jonge mensen deze dingen in hun leven aan de weet komen. Hebben jullie wel eens nagedacht over de vraag: Hoe zal ik rechtvaardig verschijnen voor God? Niet voor mensen, maar voor God! We hebben uiteindelijk, of we jong zijn of oud, met God te doen. Ik hoop dat jullie daar allemaal maar veel mee te doen zullen hebben.

En dan neem ik nu weer met een hartelijke groet afscheid van jullie. Tot de volgende keer.

Jullie aller vriend Ds. H. C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Zonnehuis kalender 1971 en *jaarverslag* 1969 van de Vereniging Het Zonnehuis.

Deze vereniging doet nuttig werk met de verpleging van langdurig zieken. Er zijn zonnehuizen te Beekbergen, Doorn, Vlaardingen en Zuidhorn, in oprichting te Amstelveen en te Zwolle. De kalender wordt ten bate van het zonnehuis-werk uitgegeven. Zij kost f 3,-, inbegrepen f 0,50 verzendkosten. Het is een mooie bloemen-kalender. U kunt haar bestellen door storting van genoemd bedrag van f 3,- op postrekening 4.66.61 van de Vereniging Het Zonnehuis te Utrecht. U steunt daarmee het werk der vereniging. Het jaarverslag geeft een inzicht in het vele werk, dat de vereniging verricht. In 1971 is het 50 jaar geleden, dat zij met haar arbeid begon.

Stemmen uit Genève, preken, artikelen, brieven enz. van Johannes Calvin.

Stemmen uit Wittenburg preken, artikelen, brieven enz. van Dr. Maarten Luther en zijn tijdgenoten.

Uitgaven van de Gereformeerde Bibliotheek te Goudriaan Z.H.

We hebben in deze rubriek meermalen ruime aandacht aan deze uitgaven geschonken. We willen daarnaar verwijzen en volstaan nu met een korte vermelding.

Het betreft de 13e bundel van *Stemmen uit Genève*. Deze bevat 6 preken van Calvin over Job. 9 : 1-10 : 6. Calvin is een Schriftverklaarder bij uitnemendheid. Ook in de preken over het boek Job komt zijn inzicht in de Schriften duidelijk naar voren.

Van *Stemmen uit Wittenberg* is het de 4e bundel. Deze bevat 8 korte predikaties van Luther over verschillende psalmen. Luther vertolkte de gedachten van de schrift op de hem eigen wijze. Aan het slot van deze bundel vinden we 12 brieven van Luther, een kleine bloemlezing uit de meer dan 3000 brieven, die van Luther bewaard gebleven zijn. Deze bloemlezing verscheen in nederlandse vertaling voor het eerst in 1917, het herdenkingsjaar van de Hervorming.

De kosten zijn f 3,- per bundel. Hartelijk aanbevolen.

Van de komende antichrist tot het nieuwe Jeruzalem door Ds. P. Overduin. Uitgeverij W. J. Pieters - Oostburg.

Het betreft de tweede druk van dit werkje. Daaruit blijkt, dat er nog vraag naar is. De eerste druk verscheen in 1953: De bedoeling van de schrijver was de christenen op te wekken te letten op de tekenen der tijden, om al de profetieën te bewaren en tezamen te overleggen in het hart, bovenal, dat wij wakende en biddende bevonden mogen worden, de lampen brandende en de lendenen omgord, om uit te gaan de Bruidgom tegemoet.

De tweede druk is gelijk aan de eerste. De schrijver zegt goede dingen, maar hij is naar onze mening veel te gemakkelijk klaar met allerlei uitspraken. Hij neemt veel bijbelse gegevens over, maar verklaart weinig en als hij een eigen mening naar voren brengt overtuigt hij niet van de juistheid daarvan. We willen dit werkje zien als een middel om een waarschuwend geluid te laten horen. Dat is in deze tijd dringend nodig. We behoeven niet nader op het boekje zelf in te gaan. Het kost f 1,90.

De weg naar de volwassenheid door P. Jasperse. Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes.

De schrijver is dezelfde als Pater later, die in het weekblad „De Reformatie” in zijn rubriek „Aan het stuurwiel” over heel wat onderwerpen geschreven heeft en getracht heeft daarop het licht van het Woord van God te doen schijnen. K. C. van Spronsen heeft uit de vele „stuurwielen” een keus gemaakt en deze aan de schrijver als concept voor een boekje aangeboden. De heer Jaspers heeft alles herzien en zo is dan dit werk tot stand gekomen.

De titel zegt al veel omtrent de rijke inhoud van dit boek. In 19 hoofdstukken stelt de schrijver belangrijke onderwerpen aan de orde. We vermelden hier de hoofdstukken: over de ontwikkeling van de kinderlijke geest, om het vaderschap, het grote belang van het ouderlijk gezag, de opdracht aan het genetische ouderschap, om het kindschap, vader-zoon, soms een afgrond, het belang van een vroegtijdige opvoeding, kindermishandeling, naar 't heilig blad, misbruik en gebruik van de psychologie, jeugdleiding in de puberteit (I en II), verantwoordelijk ouderschap, naar welke school? - een verbondsvraag, geestelijke communicatie, geen geslachtsgemeenschap voor het huwelijk, toenemende normloosheid, verantwoord vóór-echtelijk geslachtsverkeer?, de waarde van ons „ja”.

We vinden dit een heel mooi werk, dat we in veler handen wensen, vooral van ouders en opvoeders. De schrijver laat een principieel geluid horen en daar hebben we in deze tijd van normloosheid behoefte aan. Hij heeft ons wat te zeggen. Velen kunnen hiermee hun winst doen.

Met de verbondsbeschouwing van de schrijver kunnen we het niet eens zijn. Voor hem valt het zijn van kind des verbonds samen met het zijn van kind van God. Dit komt op verschillende plaatsen in het werk naar voren. Daar moeten we bij het lezen wel aan denken. We kunnen echter het vele goede in het boek overdenken en ter harte nemen.

Het is een werk van ruim 180 blz., en kost gebonden f 7,90.

H. Algra, *Het wonder van de 19e eeuw*. T. Wever, Franeker.

De ondertitel van dit boek luidt: van vrije kerken en kleine luyden. We hebben hier de derde, herziene druk voor ons. Dit boek bedoelt wat anders te zijn dan een gebruikelijke kerkgeschiedenis, want het gaat de schrijver meer om de mensen thuis en in de kerk dan om handelingen van officiële kerkelijke vergaderingen. Aldus de schrijver zelf in een woord vooraf.

Het boek handelt niet alleen over het kerkelijke en godsdienstige leven in ons eigen land, maar de schrijver neemt ons mee naar Afrika en naar Amerika en naar andere landen, waar eveneens in dit opzicht een bewogen tijd achter de rug ligt. Hij schrijft over puriteinen en oefenaars, over de vervolging en broedertwisten, over de doppers en een nevenstroom en over vele andere onderwerpen en steeds op zodanige wijze, dat ge wel verder moet lezen.

We hebben opnieuw met veel belangstelling dit boek gelezen. Het heeft overal waardering gevonden en dat is te begrijpen. Een enkele opmerking willen we maken. De schrijver laat naar onze mening niet voldoende recht wedervaren aan de „fijnen” en in het algemeen aan degenen, die steeds een aparte groep hebben gevormd in het godsdienstig en kerkelijk leven. Een positiever beoordeling zou wel op zijn plaats zijn geweest.

Afgezien hiervan willen we gaarne de betekenis van dit werk erkennen. Het is goed, dat we gedanken aan de daden des Heeren in het verleden. Dat blijft ook voor de toekomst van belang. En dit boek kan ons hierbij stellig van dienst zijn. We kunnen het werk van harte aanbevelen. Het werk heeft een omvang van 350 tekstpagina's en 56 blz. illustraties en kost gebonden bij voorintekening f 19,50, met ingang van 15 november a.s. f 24,50. N.B. Op blz. 114 is een regel uitgevallen!

C. H. Spurgeon *Totdat Hij komt*. Uitgave van T. Wever-Franeker

Dit boek bevat toespraken aan de tafel des Heeren. Het is nu in een tweede, ongewijzigde druk verschenen, met een omvang van 383 bladzijden.

De toespraken zijn vrij lang, zij beslaan 15 of meer bladzijden. Er zijn er in totaal 21. We laten hier de titels volgen: Geheimnisvolle bezoeken, In Zijne Schaduw, Onder den Appelboom, Over de Bergen, Welriekende kruiden van de bergen der mirre, De Geliefde, De specerijwijn en het sap van

mine granaatappelen, De wijngaard mijns beminden, De loste zielen vrij van vrees, Jezus het Voorwerp van grote verwondering, Touwen der liefde. „Ik zal U ruste geven”, De gedenkwaardige lofzang, Jezus slapende op een oorkussen, Wezenlijke gemeenschap met Jezus, Christus en Zijne tafelgengoten, Een woord uit des Geliefden eigen mond, De gelovige geen wees, Gemeenschap met Christus en Zijn volk, De Drager onzer zonden, en: Onmacht en herleving aan Christus voeten.

Deze titels spreken voor zichzelf en de inhoud van de toespraken is daarmee in overeenstemming. Spurgeon was rijk begaafd en met genadelicht bedeeid. Hij weet de waarheid in de teksten, die hij bespreekt, op een eenvoudige, door-dringende wijze te ontvouwen, zo dat zij die hem in geestelijk opzicht kunnen verstaan, met hartelijke instemming ook dit boek zullen lezen.

We willen het werk van harte aanbevelen. Het is keurig gebonden uitgegeven. De prijs is bij voorintekening f 16,50. Met ingang van 15 november a.s. wordt de prijs f 19,50. Het is dus van belang spoedig tot bestelling over te gaan.

B.

Bewaar het Pand! Bent u al klant?

DORDRECHT

Het bestuur van de Ver. voor Chr. Onderwijs op Reform. Grondslag vraagt voor de Ds. Joh. Bogermanschool voor Basisonderwijs aan de Steltenstraat 1 per 1 jan. 1971 of z.s.p.m. daarna:

EEN ONDERWIJZER (ES)

Voorlopig op art. 56.

Inlichtingen en sollicitaties bij het Hoofd der School, Dhr. J. Mol, Iepenlaan 124, Dubbeldam. Telef. 01850-42880, telef. school 01850-41791.

Belangrijke mededeling

Voor alle belangstellenden in R'dam e.o. hoopt de Stichting Reformatorische Publikatie (afd. R'dam) op D.V. vrijdag 23 oktober a.s. een bijeenkomst te houden in R'dam-Kralingen.

Plaats van samenkomst: Jeruzalemkerk in de Jeruzalemstraat 25 (nabij de Oude Dijk) te bereiken met tramlijn 3, 8 en 9, halte Jericholaan.

Aanvang n.m. 19.45 uur (kwart voor acht).

Sprekers voor deze avond zijn:

Ds. J. W. Kloot, predikant van de Oud Geref. Gem. te Gouda.

Dhr. K. C. Ederveen, lid van het hoofdbestuur der Stichting te Utrecht.

Ds. H. C. van der Ent, predikant van de Chr. Geref. Kerk te Katwijk a/Z.

In deze bijeenkomst zal Dhr. K. C. Ederveen belangrijke zaken omtrent het te verschijnen dagblad uiteenzetten. Ook zal op deze avond de definitieve datum bekend gemaakt worden van de verschijning van het Dagblad.

Wij verwachten dan ook, dat u deze uitnodiging niet voorbij laat gaan.

Brengt vrienden en kennissen mee naar deze belangrijke avond!

Ook de jongeren zijn van harte welkom.

Het bestuur afd. Rotterdam

Het Bestuur van de Willem Lodewijkschool voor Mavo zoekt LERAREN voor:

Nederlands, Engels, Biologie, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Wiskunde, Natuurkunde, Godsdienst.

Verschillende combinaties zijn mogelijk. Totaal p.m. 45 lessen. Sollicitaties gaarne z.s.p.m. aan de directeur, P. W. Hartog, Bergselaan 159a, Rotterdam. Telef. 010-287530.

Durft u het niet aan met de moderne vermageringsmiddelen? Wij kunnen dat volkomen begrijpen! Temeer daar er toch veilige en doeltreffende

VERMAGERINGSKRUIDEN

bestaan, die uw gewicht volkomen veilig en zonder streng dieet weer op peil brengen!

Kuur voor een hele maand f 6,75 (BTW en verzendkosten zijn bij de prijs inbegrepen!)

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTR. 5 - HAARLEM
Telef. 023-312882 - Giro 190609